

RAPPORT 470

Archeologienota
Genk, Geleenlaan 21
Oprichting van kantoren, opslaghallen
en een conciërgewoning

Deel 1: Verslag van Resultaten

Hanne De Langhe & Elke Wesemael
Augustus 2017

ARON-RAPPORT 470

ARCHEOLOGIENOTA

GENK, GELEENLAAN 21

OPRICHTING VAN KANTOREN, OPSLAGHALLEN EN EEN CONCIËRGEWONING

Hanne De Langhe & Elke Wesemael

Tongeren
2017

Colofon

ARON rapport 470 – Archeologienota - Genk, Geleenlaan 21. Oprichting van kantoren, opslaghallen en een conciërgewoning.

Erkend archeoloog: Hanne De Langhe (OE/ER/Archeoloog/2016/00156)

Auteurs: Hanne De Langhe & Elke Wesemael

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2017/12.651/126

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be

Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2017

INLEIDING	2
DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN	3
Hoofdstuk 1. Bureauonderzoek	3
1 Beschrijvend gedeelte	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden	5
1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen	5
1.4 Werkwijze, verloop en actoren	7
2 Assessment	9
2.1 Situering van het onderzoeksgebied	9
2.2 Archeologische situering	12
2.2 Kenniswinst	13
2.3 Onderzoeksvragen	14
2.4 Datering en interpretatie	15
3. Samenvatting	16
DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	17
1. Gemotiveerd advies	17
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	17
1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied	17
1.3 Impact van de geplande bodemingrepen	17
1.4 Bepaling van de maatregelen	18

BIBLIOGRAFIE

BIJLAGEN

Bijlage 1: Kadasterplan

Bijlage 2: Afbeeldingen- en plannenlijst

Bijlage 3: Fotografisch verslag

Bijlage 4: Inplantingsplan fase 1

Bijlage 5: Terreinprofiel fase 1

Bijlage 6: Inplantingsplan fase 2

Bijlage 7: Terreinprofiel fase 2

INLEIDING

De initiatiefnemer plant op een ca. 1,37 ha groot terrein aan de Geleenlaan in Genk (prov. Limburg) de oprichting van kantoren met opslaghallen en een conciërgewoning. Het project wordt uitgevoerd in twee fasen, waarvan fase 1 al uitgevoerd is. Deze fase betrof de verwijdering van de begroeiing en teelaarde, de aanleg van teelaarde wallen en omheiningen en de egalisatie van het terrein. Tijdens fase 2 worden de bovengenoemde gebouwen opgetrokken en worden verhardingen, nutsleidingen, riolering en een wadi aangelegd. Voor dit project is een stedenbouwkundige vergunning vereist.

Gezien voor de realisatie van dit project een stedenbouwkundige vergunning vereist is, bodemingrepen uitgevoerd worden, het terrein niet in een gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, het terrein niet binnen een gabarit bestaande lijninfrastructuur valt, het terrein niet in een beschermde archeologische site of in een vastgestelde archeologische zone ligt en het perceeloppervlak groter is dan 5000 m² is het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de vergunningsaanvraag verplicht.¹

Een archeologienota is een document dat opgemaakt wordt op basis van een archeologisch vooronderzoek en dat niet alleen administratieve gegevens van het onderzoeksgebied bevat, maar ook een verslag van de resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek, een voorstel van beslissing en een plan van aanpak voor de maatregelen die daaruit volgen.² Het doel van het archeologisch vooronderzoek bestaat in het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site in een onderzoeksgebied en indien deze aanwezig is te bepalen wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van de bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.³

De *Code van Goede Praktijk* versie 2.0 voorziet in de opmaak van een ‘*archeologienota met beperkte samenstelling*’ indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader aantoont dat:

- 1° met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2° de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Vermits de confrontatie van de uitgevoerde werken en de landschappelijke situering aantoonde dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst, werd enkel een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd en werd geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt. Het gemotiveerd advies hiervoor wordt beschreven in deel 2.

¹ Zie hiervoor de beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek bij het aanvragen of verlenen van vergunningen. https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

² Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen (CGP)(2015), p. 15.

³ CGP 2016, p. 27.

DEEL 1. VERSLAG VAN RESULTATEN

HOOFDSTUK 1. BUREAUONDERZOEK

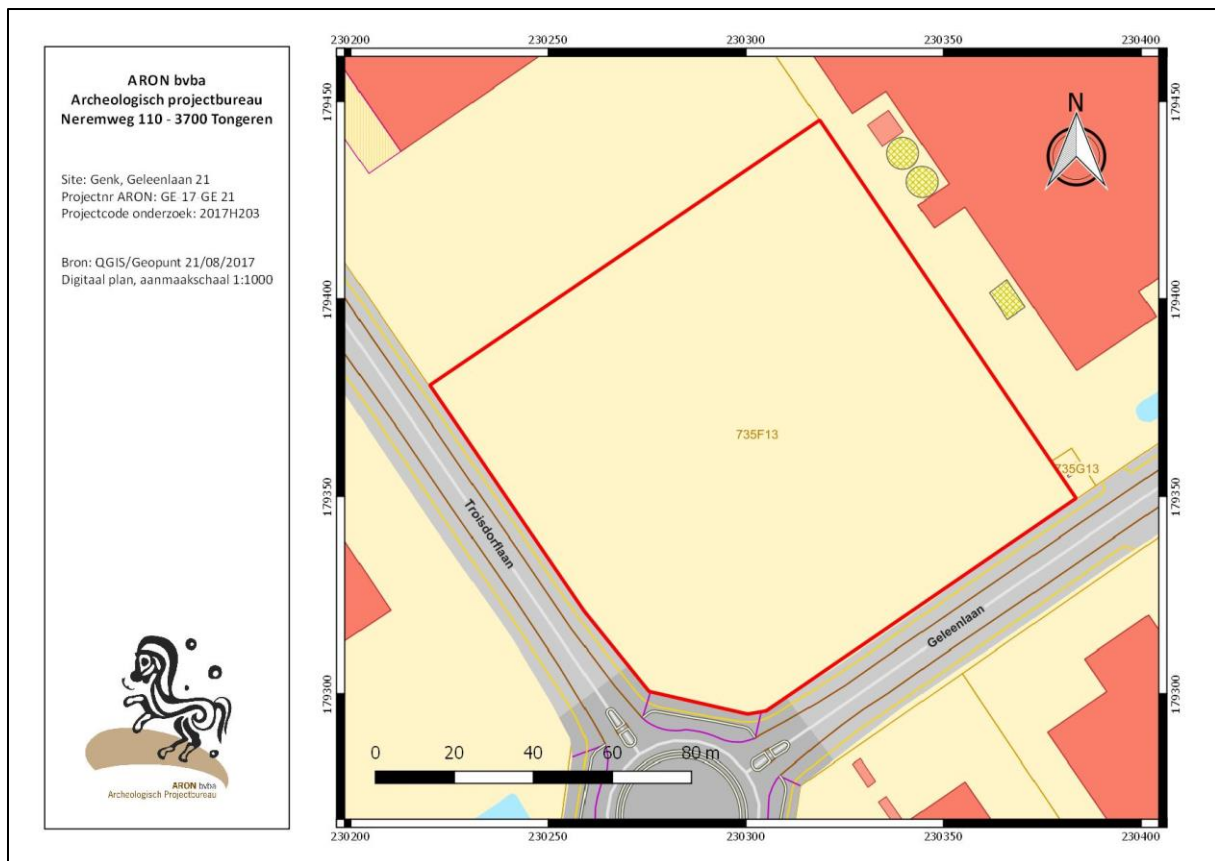
1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

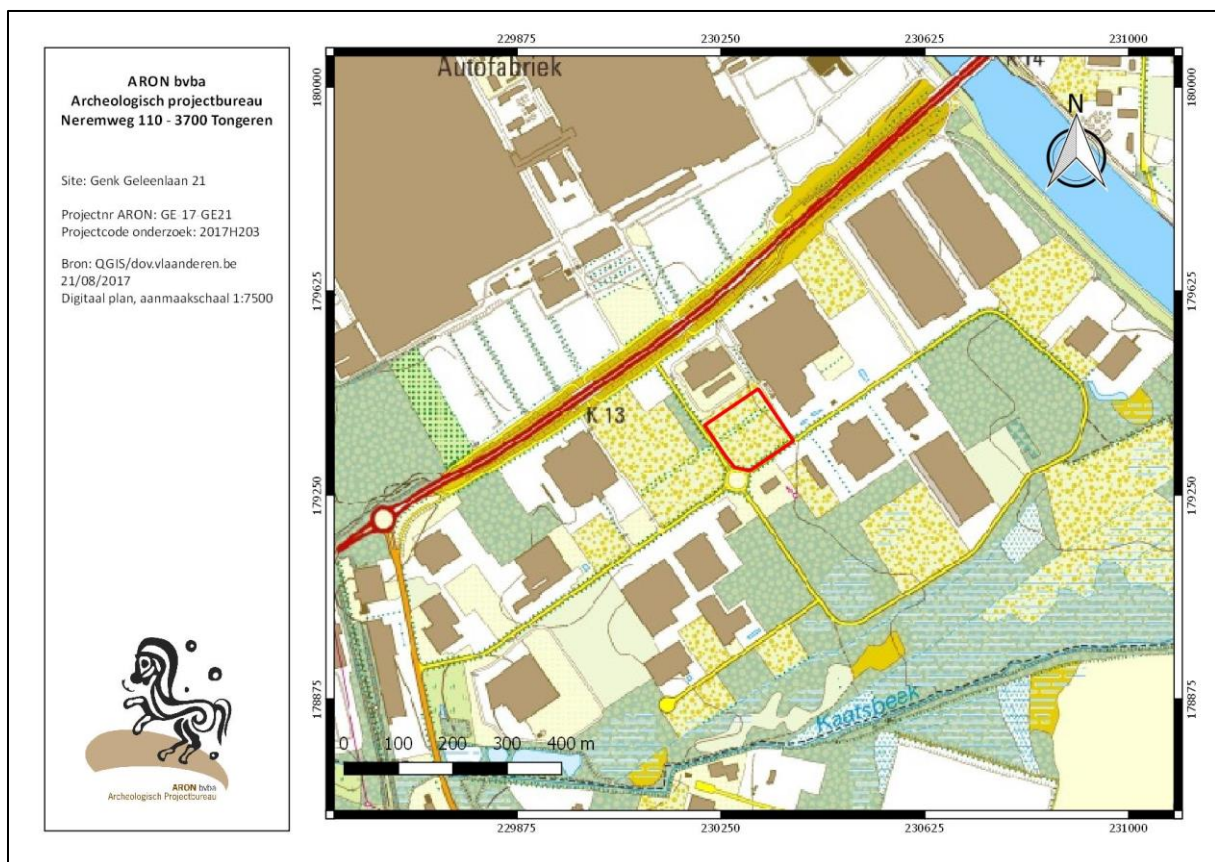
Projectcode	2017H203	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog	Hanne De Langhe OE/ERK/Archeoloog/2016/00156	
Rechtspersoon	ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	Functie	Naam
	Projectleiding	Elke Wesemael
Extern wetenschappelijk advies	Nvt.	Nvt.
Locatiegegevens	Limburg, Genk, Geleenlaan	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van 1 ha 37 a 27 ca	
Bounding box coördinaten	X-min, Y-min 230220.00,179294.83 : X-max, Y-max 230383.55,179445.28	
Kadasternummers	Genk, afd. 4, sectie E, perceel 735F13.	
Thesaurusthermen ⁴	Bureauonderzoek, Genk	
Overzichtsplan verstoringen	Zie <i>afb. 5, BIJLAGE 4 en 5</i> : Inplantingsplan fase 1 (Bestaande toestand (BT)) en <i>BIJLAGE 3</i> : Fotografisch verslag. ⁵	

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

⁵ Een KLIP-plan werd niet aangevraagd.

Afb. 1: Kadastraal plan met perceelgrenzen en afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 2: Uittreksel uit de topografische kaart met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

1.2 Onderzoeksvragen en randvoorwaarden

Volgende onderzoeksvraag zal tijdens het bureauonderzoek behandeld worden:

- Welke doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling? Beschrijf dit aspect.

Randvoorwaarden:

Vermits verwacht wordt dat aan de voorwaarden voor de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling voldaan zal worden, wordt de archeologienota volgens dit traject opgemaakt.

1.3 Beschrijving van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant op een ca. 1,37 ha groot terrein, kadastraal gekend als Genk, afd. 4, sectie E, perceel 735F13 en gelegen aan de Geleenlaan in Genk (prov. Limburg) de oprichting van kantoren met opslaghallen en een conciërgewoning. Het project wordt uitgevoerd in twee fasen.

Fase 1 werd inmiddels reeds uitgevoerd en omvatte de verwijdering van de teelaarde en begroeiing, de aanleg van bermen en omheiningen en de egalisatie van het terrein vermits dit heel wat oneffenheden kende (*afb. 7, BIJLAGE 4 en 5*). Momenteel is het volledige terrein bedekt met een onderlaag in bouwpuin van ca 40 – 50 cm dik en is een teelaarde wal opgetrokken in het noordoosten, het noordwesten en het zuidwesten van het terrein (zie *BIJLAGE 3: Fotografisch verslag*).

Tijdens de huidige fase 2 worden de bovengenoemde gebouwen opgetrokken en worden verhardingen en een wadi in het zuiden van het terrein aangelegd (*afb. 3, BIJLAGE 6 en 7*).

Bouw van kantoren

In het zuiden van het terrein worden kantoren met opslagruimtes en een conciërgewoning (*BIJLAGE 6, U1, 2 en 3*) gebouwd over een totale oppervlakte van ca. 1240 m² en in het oosten wordt een technisch lokaal (ca. 168 m²) voorzien (*BIJLAGE 6, U4*).

Deze gebouwen zullen niet onderkelderd worden. Het vloerpeil ligt gelijk met het nulpeil, dat 20 cm hoger ligt dan het toekomstige maaiveld. De vloerplaat zal dan ook geen verstoringen in ongeroerde bodem veroorzaken. Het funderingstype dat gebruikt zal worden, is tot heden niet bekend vermits een stabiliteitsstudie nog uitgevoerd moet worden, maar verwacht wordt dat (naar analogie met omliggende gebouwen) een sleuvenfundering wordt aangelegd tot op vorstvrije diepte.⁶ De verstoringsdiepte zal in principe dan ook beperkt zijn tot maximaal ca. 100 cm onder het toekomstige maaiveld.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Aanleg van een wadi

In het zuiden van het terrein wordt een wadi aangelegd over een zone van ca. 148 m² (*BIJLAGE 6, W*). De diepte voor de uitgraving van de wadi is tot heden nog niet exact gekend, maar verwacht wordt dat de bodemingrepen gaan tot een diepte van 1,60 m onder het nieuwe maaiveld.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

⁶ Mondelinge communicatie met *Patricia Loenders*.

Ten zuidwesten van de afsputplaats wordt een regenwaterput aangelegd met een diameter van 6 m. De diepte van deze regenwaterput is vooralsnog niet gekend.

Aansluitingen op het openbare rioleringsnetwerk worden voorzien ten noordwesten van de kantoorgebouwen ter hoogte van de Geleenlaan. Hiervoor worden plaatselijk bodemingrepen voorzien tot op een maximale diepte van ca. 3,5 m.

De ligging van overige rioleringsbuizen en nutsleidingen is tot heden nog niet gekend, maar er kan verwacht worden dat deze aangelegd worden in de ophogingslaag die op het terrein aanwezig is en dat de bodemingrepen voor de aanleg hiervan bijgevolg geen ongeroerde aarde zullen aansnijden.

Voor de aansluitingen op de openbare riolering, de aanleg van de regenwaterput en de aanleg van een mogelijk ondergrondse olie- en vetvanger zullen de bodemingrepen lokaal dieper gaan.

De bodemingrepen zullen machinaal gebeuren d.m.v. een graafmachine.

Werfzone

De werfzone zal zich volledig binnen de afgebakende projectzone bevinden. Hiervoor worden geen bijkomende bodemingrepen voorzien.

1.4 Werkwijze, verloop en actoren

Gezien het bureauonderzoek betrekking heeft op een terreindeel dat reeds verstoord is in een recent verleden, diende bijzondere aandacht besteed te worden aan de confrontatie van de toekomstige werken met de landschappelijke situering om na te gaan of een doorslaggevend aspect kan leiden tot een archeologienota met beperkte samenstelling. Uit deze confrontatie bleek dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst en dat dus effectief een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt kon worden (CGP 12.5.3.3.).

De topografische kaart, de kadasterkaart en de bodemkaart werden in het kader van dit vooronderzoek geraadpleegd en weergegeven. Andere kaarten werden omwille van het gevolgde traject (beperkte samenstelling) niet geraadpleegd of weergegeven.

Ter aanvulling werd het historisch verleden van het studiegebied onderzocht. Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd vermits het terrein in het verleden niet bebouwd was. Volgende kaarten werden via de website *geopunt.be* geraadpleegd: de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgemaakt op initiatief van *Graaf de Ferraris* (1771-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (ca. 1840) en de *Vandermaelenkaart* (1846-1854). Via de website *Cartesius.be* werden de topografische kaarten uit 1873, 1904, 1939, 1969 en 1981, opgemaakt door het Nationaal Geografisch Instituut en zijn voorgangers, bestudeerd. De topografische kaart van 1989 bleek niet beschikbaar te zijn, gezien dezelfde kaart als deze van 1981 wordt weergegeven. Vanwege het gevolgde traject (archeologienota met beperkte samenstelling) wordt enkel de topografische kaart van 1873 weergegeven in het bureauonderzoek, vermits deze aanvullende informatie biedt m.b.t. het voorkomen van bepaalde bodemtypes op de bodemkaart. Op geen van deze kaarten kon bebouwing worden opgemerkt. De bekomen informatie wordt bijgevolg als aanvullend argument gebruikt voor de bepaling van maatregelen.

Om een inzicht te bekomen in de reeds gekende archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied en zijn directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd.⁸ Deze online inventaris, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, biedt een overzicht van alle tot nu toe gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Voor zover voorhanden werd gebruik gemaakt van verschillende publicaties die betreffende archeologische vondsten en uitgevoerde opgravingen in de omgeving verschenen. Via het Geoportaal van Onroerend Erfgoed werd eveneens de inventaris van de beschermde archeologische sites, de

⁸ <https://geo.onroerenderfgoed.be/> en <http://cai.onroerenderfgoed.be/>

inventaris van vastgestelde archeologische zones en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt, geraadpleegd.

Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd vanwege het gevolgde traject.

Ook een visuele terreininspectie werd niet uitgevoerd. Via foto's, aangeleverd door *Patricia Loenders (architecte)*, kon namelijk een beeld bekomen worden van de huidige inrichting en de gaafheid van het onderzoeksgebied.

Een KLIP-plan werd niet aangevraagd vermits de foto's aangeleverd door *Patricia Loenders (architecte)* aantoonde dat het terrein ter hoogte van de bodemingreep reeds verstoord was.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door *Hanne De Langhe* van het archeologisch projectbureau *Aron bvba* en intern begeleid door *Elke Wesemael*.

2 Assessment

2.1 Situering van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksterrein, kadastraal gekend als Genk, afd. 4, sectie E, perceel 735F13, wordt begrensd door de Geleenlaan in het zuidoosten, de Troisdorflaan in het westen en aanpalende bedrijventerreinen in het noorden en het oosten (*afb. 4*). Het onderzoeksterrein was tot voor kort braakliggend, maar inmiddels vonden bodemingrepen plaats op het terrein waardoor het momenteel in gebruik is als werfzone (*afb. 5 - 7, BIJLAGE 3-5*).

De werken die plaatsvonden voor de ingebruikname als werfzone, zijn beschreven onder 1.3. *Beschrijving van de geplande bodemingrepen*. Hieruit blijkt dat de volledige teelaarde inmiddels afgegraven werd en begroeiing op het terrein werd verwijderd. Nadien is het terrein geëgaliseerd, waardoor nu een ca. 40 à 50 cm dikke ophogingslaag van bouwpuin op het volledige terrein aanwezig is, evenals enkele bermen van 1 – 3 m hoog in het noordoosten, noordwesten en zuidwesten van het terrein.⁹

Monderl

Afb. 4: Kleurenorthofoto met aanduiding van de zone waar de bodemingrepen zullen plaatsvinden (rood).

Het terrein wordt volgens de bodemkaart ingenomen door OT-bodems in het noorden en door Zcg- en Zdg-bodems centraal en in het zuiden van het terrein (*afb. 8*).

Zcg- en Zdg bodems zijn matig droge tot matig natte zandbodems met duidelijke ijzer en / of humus B-horizont. Het gaat hier om zwak hydromorfe tot hydromorfe humus-, humus-ijzer- of ijzerpodzolen met matig dikke (20 – 40 cm) humeuze bovengrond in de cultuurgronden en dunne (< 20 cm) bovenlaag in woeste gronden of op bosterreinen. Roestverschijnselen beginnen respectievelijk tussen 60 en 90 cm en tussen 40 en 60 cm diepte. Vele

⁹ Mondelinge communicatie met Patricia Loenders.

podzolen vertonen een verkitting van de onderste B-horizont. Bij Zdg is de podzol duidelijk ontwikkeld met donkergrijze tot zwarte humusaanrijking en daaronder veelal een bruinere aanrijking.¹⁰

OT -bodems zijn sterk vergraven gronden waarvan het oorspronkelijk bodemprofiel gewijzigd of vernietigd is door de mens. Uit studie van de historische cartografische bronnen blijkt dat dit een gevolg is van de aanleg van een aarden wal, mogelijk rond een groeve op het einde van de 19de – begin 20ste eeuw ter hoogte van de noordelijke grens van het onderzoeksterrein (*afb. 9*). Uit de terreinfo's en plannen (*afb. 5-7, BIJLAGE 3-5*) kan afgeleid worden dat een vergraven bodemprofiel vanwege de voorafgaande werken tijdens fase 1 inmiddels voor het volledige terrein van toepassing is en dat tijdens de voorafgaande graafwerken minimaal de teelaarde werd afgegraven. De kans is groot dat bij deze werken ook minimaal een deel van de B-horizont werd afgegraven.

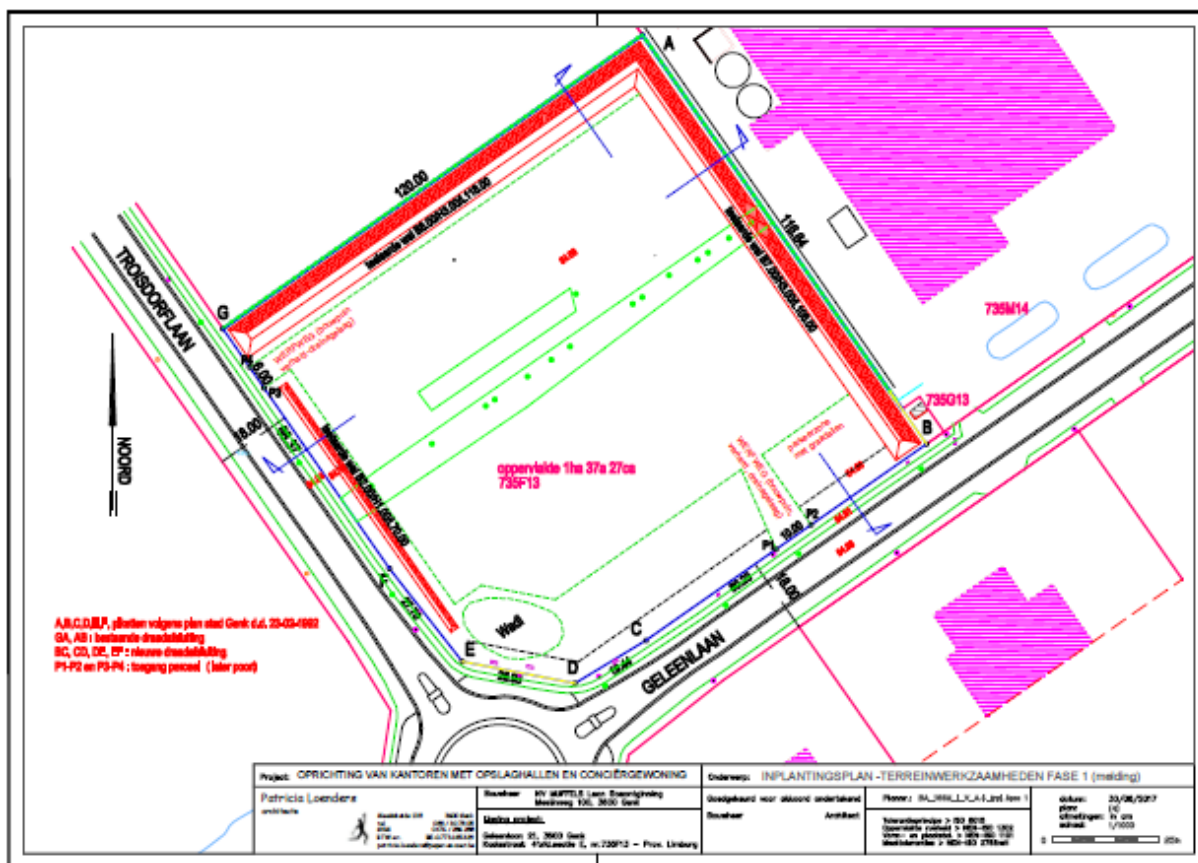

Afb. 5: Foto van het onderzoeksterrein in huidige toestand (P. Loenders, 1/07/2017, 2017H203).

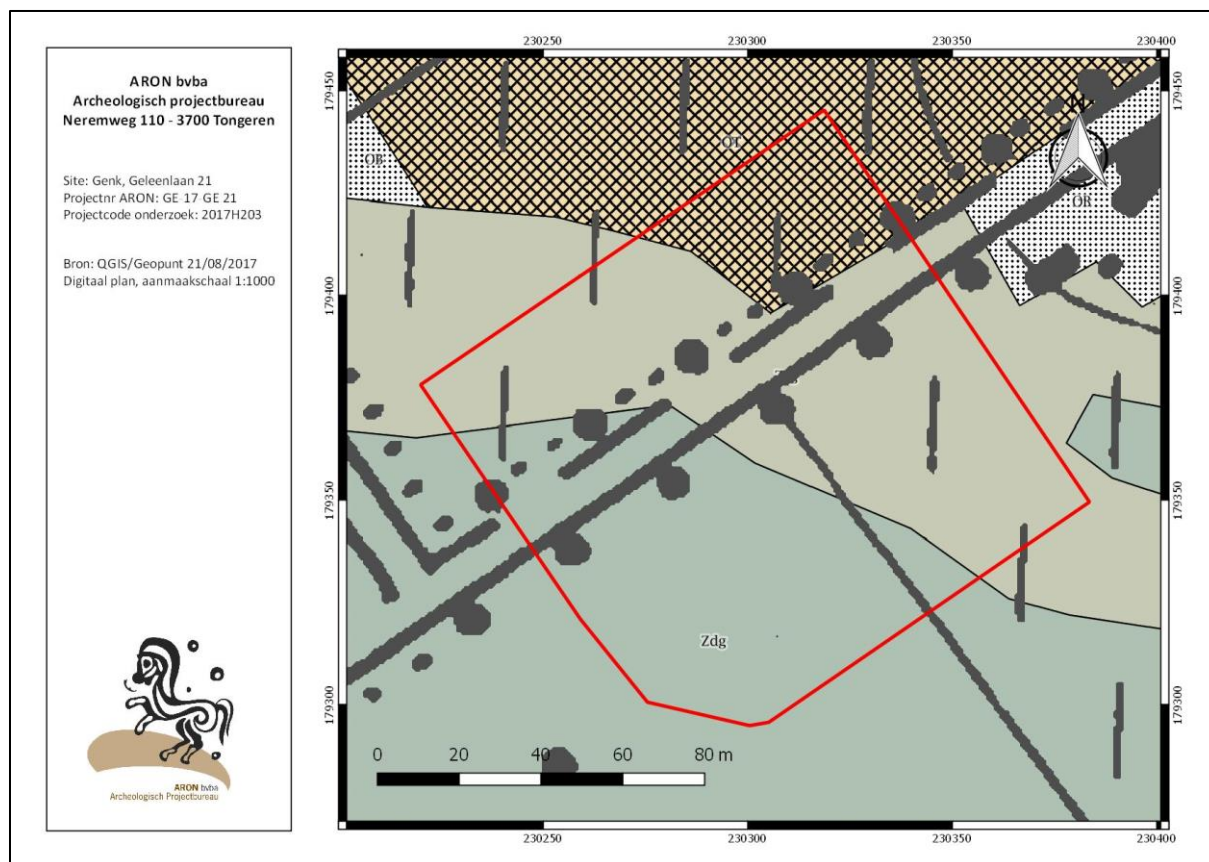

Afb. 6: Foto van het onderzoeksterrein in huidige toestand (P. Loenders, 01/07/2017, 2017H203).

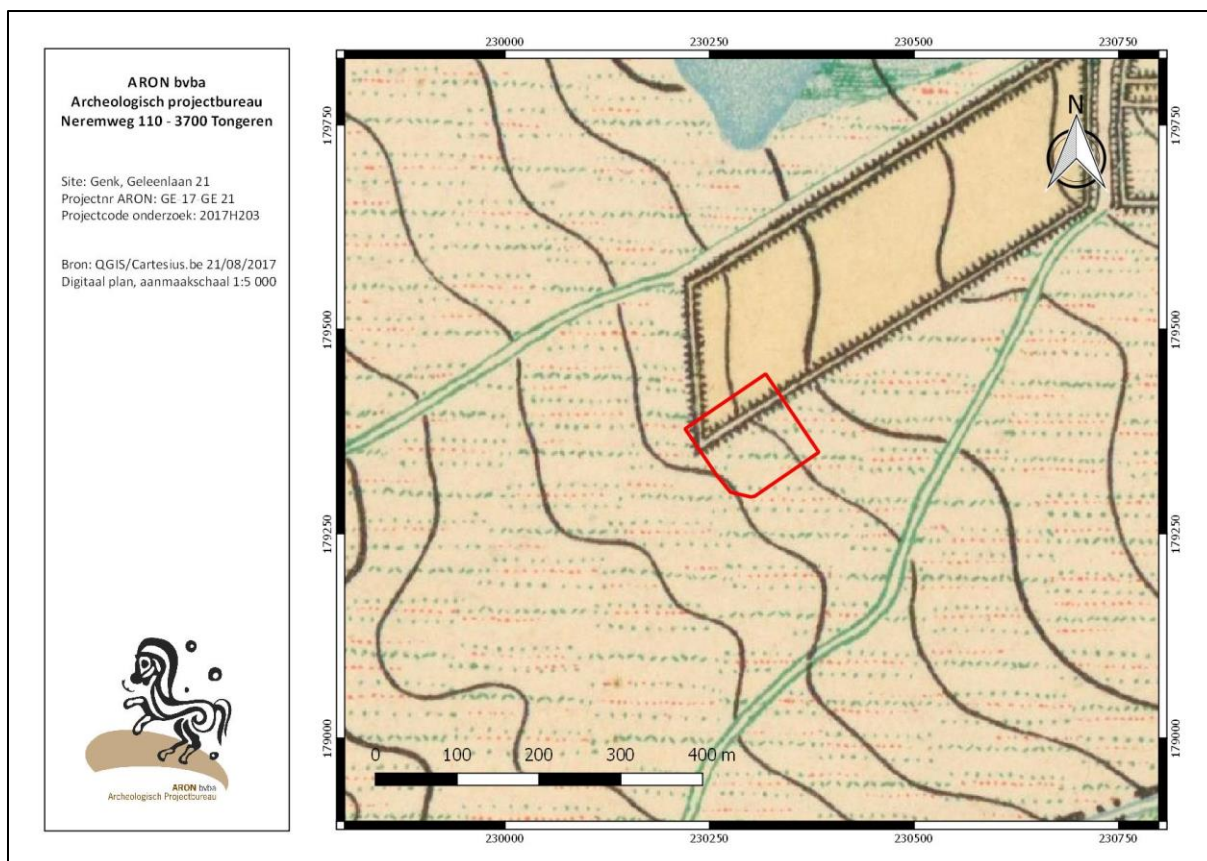
¹⁰ Van Ranst & Sys (2000); Baeyens (1974), 49-53.

Afb. 7: Bestaande toestand (ontwerp fase 1) (P. Loenders, digitaal plan, dd 30/06/2017, aanmaatschaal 1.1000, 2017H203).

Afb. 8: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

Afb. 9: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het onderzoekerrein (rood).

2.2 Archeologische situering

Op of in de onmiddellijke omgeving rondom het onderzoeksterrein werden geen archeologische sporen en/of vondsten aangetroffen in het verleden. De dichtstbijzijnde CAI locaties bevinden zich op meer dan 1 km afstand van het terrein (afb. 10). Het betreft losse vondsten van lithisch materiaal uit het neolithicum die in de wijde omgeving werden teruggevonden, o.a. ter hoogte van CAI locaties 52107, .52104 en 52105.¹¹

Op ca. 850 m ten zuidwesten van het terrein vond in 2007 - 2008 een archeologische begeleiding van wegenis- en rioleringswerken plaats (afb. 10, groen). Er werden tijdens dit onderzoek geen noemenswaardige archeologische sporen aangetroffen.¹²

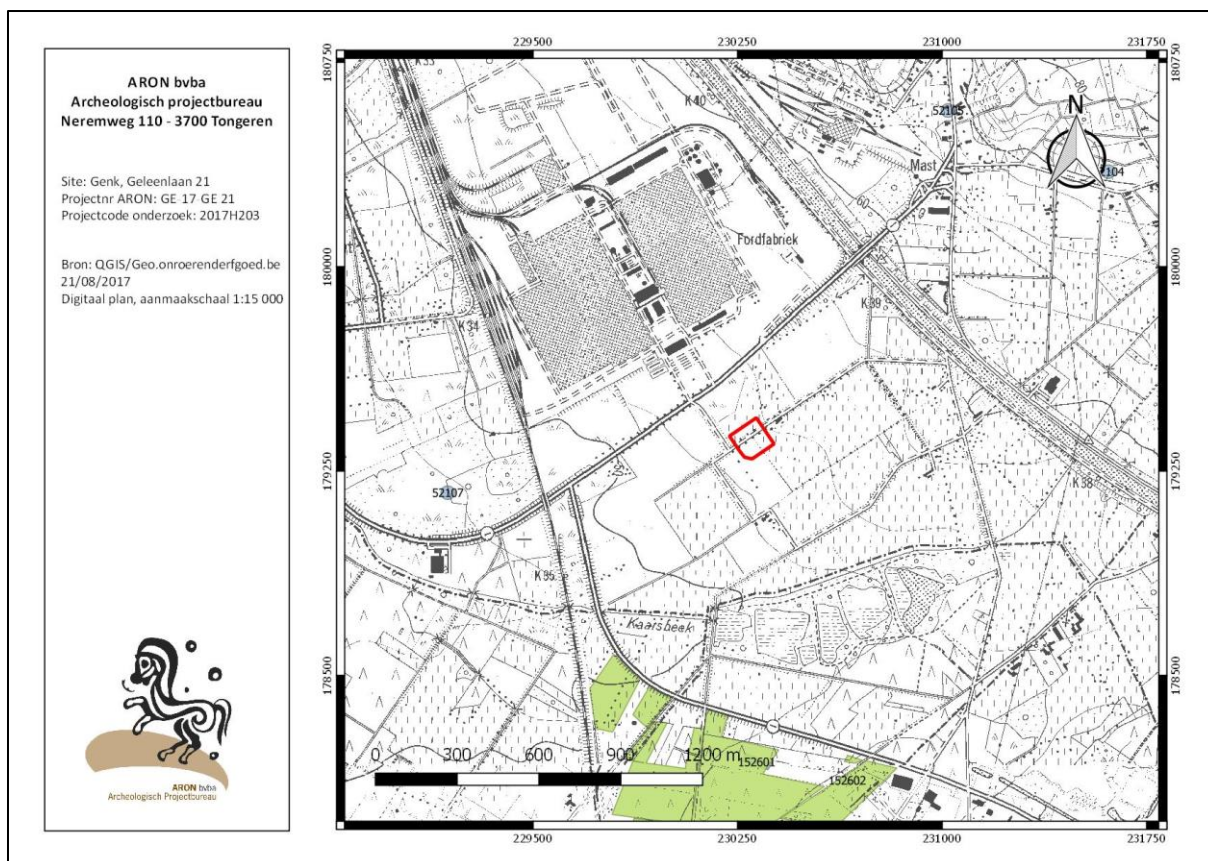
Dichterbij, op ca. 230 m ten oosten van het onderzoeksterrein, vond tijdens het voorjaar van 2017 een archeologisch onderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek plaats.¹³ Tijdens dit onderzoek werd vastgesteld dat de podzol die volgens de bodemkaart over het volledige gebied zou voorkomen (Zcg- en Zdg-bodems zoals in het huidige onderzoeksgebied), grotendeels verstoord was door akkerbouw of menselijk ingrijpen. Het onderzoek leverde geen relevante archeologische sporen of vondsten op.¹⁴

¹¹ Cai.onroerenderfgoed.be

¹² De Winter (2008), 12-13.

¹³ Dit onderzoek is nog niet aangegeven op de kaart met CAI-gebeurtenissen.

¹⁴ Steegmans, Vanaenrode & Driesen (2017), 19.

Afb. 10: Topografische kaart met overlay van de CAI vondstlocaties (blauw) en –gebeurtenissen (groen) met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

2.2 Kenniswinst

Het feit dat het huidige onderzoeksterrein recent vergraven en opgehoogd is, maakt dat het oorspronkelijk bodemarchief naar alle waarschijnlijkheid grotendeels verstoord zal zijn. In het noorden van het terrein is de kans op verstoring nog groter vanwege de aanleg van een aarden wal en de mogelijke ingebruikname als groeve in het verleden. Onder de recente ophogingen kan in het centrale en zuidelijke deel van het terrein evenwel nog een podzolrestant aanwezig zijn, maar de kans op het aantreffen van intacte in situ steentijd artefactensites is zeer gering, zo niet onbestaande. Ook de kans op bewaring van intacte bodemsporen is door de recente verstoringen uiterst gering. In principe wordt dan ook verwacht dat enkel diepe bodemsporen zoals bv. restanten van waterputten e.d. nog bewaard kunnen zijn.

De dichtstbijzijnde CAI locaties liggen daarenboven op meer dan 1 km afstand van het onderzoeksterrein. Het betreft hier CAI locaties die allen dateren uit het neolithicum. Resten uit deze periode zullen, indien ze initieel al aanwezig waren, inmiddels vergraven zijn door de recent uitgevoerde bodemingrepen vermits in principe geen of nauwelijks diepe bodemsporen voor deze periode verwacht worden.

Daarenboven leverden ook archeologische onderzoeken in de nabije omgeving geen noemenswaardige sporen op. Een onderzoek op amper 230 m afstand van het onderzoeksterrein, op een topografisch vergelijkbare locatie, wees uit dat de oorspronkelijke podzolbodems op het terrein grotendeels verstoord waren door akkerbouw en menselijk ingrijpen. Deze situatie kan ook verwacht worden voor het huidige onderzoeksterrein, vermits beide terreinen volgens historische kaarten eenzelfde landgebruik kenden in het verleden (heide, weiland en akker). Dit vormt een aanvullend argument bovenop het feit dat het terrein zeer recent grootschalig verstoord werd door de minimale afgraving van de teelaarde.

Een ander bijkomend argument vormt het feit dat het terrein volgens historische kaarten in het verleden steeds onbebouwd was.

Het feit dat het onderzoeksterrein met minimaal 40 à 50 cm opgehoogd werd en nog verder opgehoogd zal worden door de aanleg van o.a. verhardingen, maakt bovendien dat slechts een beperkt aantal van de geplande bodemingrepen de (mogelijk) ongeroerde bodem onder de ophogingen zal aansnijden. De verhardingen en onverharde zones (in totaal ca. 12 100 m²) worden immers volledig in of op de ophogingslaag aangelegd. Dit maakt dat slechts binnen de bebouwde zone van ca. 1408 m² en de wadi (148 m²) de ongeroerde moederbodem in geringe mate aangesneden wordt. Ter hoogte van de bebouwing gaat het vermoedelijk om plaatselijke sleuven tot op een diepte van 1 m onder het toekomstige maaiveld (dit is slechts maximaal 50 à 60 cm diep in ongeroerde bodem). De diepte van de wadi zal maximaal 1,60 m beneden het nieuwe maaiveld bedragen. Naast de bebouwing en de wadi zorgen enkel de aansluitingen van nutsleidingen en riolering, de aanleg van een regenwaterput en de aanleg van een ondergrondse olie- en vetvanger plaatselijk voor diepgaande bodemingrepen die ongeroerde moederbodem kunnen aansnijden over een geringe oppervlakte. Samenvattend kan gesteld worden dat slechts een oppervlakte van maximaal ca. 1600 m² mogelijk dieper verstoord zal worden dan de reeds geroerde bodem (40 – 50 cm dikke ophoging van bouwpuin). Een verder onderzoek van deze zone zal, omwille van bovenstaande argumentering, met aantoonbare zekerheid niet leiden tot kenniswinst.

De combinatie van het feit dat het terrein in het noorden verstoord is omstreeks de eeuwwisseling van 19de naar de 20ste eeuw, het terrein in een recent verleden grotendeels bijkomend verstoord is door minimaal het afgraven van de teelaarde en de egalisatie van het terrein, het feit dat het merendeel van de huidige geplande bodemingrepen niet dieper gaat dan de recent aangevoerde ophogingslaag, het feit dat historische kaarten geen bebouwing op het onderzoeksterrein weergeven en de aanzienlijke afstand tot de dichtstbijzijnde CAI-locatie die dateert uit de prehistorische periode gecombineerd met de afwezigheid van intacte podzolbodems en archeologisch relevante sporen of vondsten op een naburig terrein, maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering uiterst gering is voor dit terrein. Daarom wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

2.3 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvraag werd tijdens het bureauonderzoek behandeld:

Welk doorslaggevend aspect uit de beschrijving van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader leidt tot de opmaak van een archeologienota met beperkte samenstelling? Beschrijf dit aspect.

De confrontatie van de landschappelijke situering met de huidige geplande werken, aangevuld met aspecten uit de historische en archeologische situering, toont aan dat verder onderzoek van het terrein in het kader van toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot kenniswinst.

Het onderzoeksgebied wordt in het noorden ingenomen door gronden die sterk vergraven zijn en waarvan het oorspronkelijk bodemprofiel door antropogeen ingrijpen gewijzigd of vernietigd is als gevolg van de aanleg van een aarden wal en de mogelijke uitbating van een groeve. Dit maakt dat in deze zone het oorspronkelijk bodemarchief grotendeels of volledig zal aangetast zijn.

Over het gehele terrein werd daarenboven in een zeer recent verleden minimaal de teelaarde afgegraven. Het terrein werd vervolgens geëgaliseerd en een ophogingslaag en bermen werden aangelegd. De meeste van de geplande bodemingrepen zullen slechts deze antropogene ophogingslaag aansnijden. Slechts in een zone van maximaal ca. 1600 m² kan de dieper gelegen moederbodem aangesneden worden tijdens de uitvoer van het huidige project en zullen mogelijk aanwezige archeologische resten bijgevolg vergraven worden. Het gaat hier dan enkel om diepere bodemsporen zoals vb. waterputten.

De afwezigheid van bebouwing in het verleden en van nabijgelegen CAI-locaties wijst echter op een laag archeologisch potentieel voor het terrein, zeker voor (proto-)historische periodes waarin vnl. diepere bodemsporen verwacht kunnen worden. De kans op het aantreffen van prehistorische vondsten zou groter geweest zijn, moest de oorspronkelijke podzolbodem nog intact geweest zijn. De vroegere en recente afgravingen op het terrein, in combinatie met de vergraven podzolbodems die aangetroffen werden op een naburig terrein,

maakt echter dat de kans op (gedeeltelijke) bewaring van het oorspronkelijk podzolprofiel gering is. Intacte steentijd artefactensites zullen bijgevolg niet meer aangetroffen worden op het huidige onderzoeksterrein.

De combinatie van deze factoren maakt dat het potentieel op kennisvermeerdering voor dit terrein zeer beperkt is en dat de kosten van een archeologisch onderzoek niet zouden opwegen tegen de geringe kenniswinst die dit zou kunnen opleveren.

2.4 Datering en interpretatie

Het onderzoeksterrein was volgens de historische kaarten in het verleden steeds onbebouwd. Op het einde van de 20ste eeuw werd het noordelijk terreindeel uitgebaat als groeve waardoor het oorspronkelijk bodemprofiel hier vergraven werd. Recent werd fase 1 van het huidige bouwproject uitgevoerd, waarbij over het volledige terrein de begroeiing werd verwijderd, minimaal de teelaarde werd weggegraven en het terrein werd geëgaliseerd en opgehoogd met een puinlaag. Ter hoogte van de perceelgrenzen werden bermen aangelegd.

Hoewel de exacte impact van deze werken op het bodemarchief binnen het onderzoeksgebied niet gekend is, wijst de kartering van OT-gronden in het noorden van het terrein op de aanwezigheid van grootschalige verstoringen die het oorspronkelijk bodemarchief grotendeels of volledig zullen aangetast hebben in deze zone. Het feit dat op een nabij gelegen terrein met een gelijkaardige topografische ligging en een gelijkaardig landgebruik in het verleden tijdens een proefsleuvenonderzoek in het voorjaar van 2017 enkel grotendeels verstoorde podzolbodems waargenomen werden en geen archeologisch relevante sporen of vondsten aangetroffen werden, maakt dat de kans bijzonder groot is dat de situatie op het huidige terrein gelijkaardige is, met als bijkomend argument nog eens de verstoringen en vergravingen, veroorzaakt door de recent uitgevoerde werken.

3. Samenvatting

De initiatiefnemer plant op een ca. 1,37 ha groot terrein, kadastraal gekend als Genk, afd. 4, sectie E, perceel 735F13 en gelegen aan de Geleenlaan in Genk (prov. Limburg) de oprichting van kantoren met opslaghallen en een conciërgewoning. Het project wordt uitgevoerd in twee fasen.

Fase 1 werd inmiddels reeds uitgevoerd en omvatte de verwijdering van de teelaarde en begroeiing, de aanleg van bermen en omheiningen en de egalisatie van het terrein.

Fase 2 omvat de bouw van de eerder genoemde constructies en de aanleg van een wadi, verhardingen, onverharde zones, riolering en nutsleidingen.

Vanwege de voltooiing van fase 1 wordt het onderzoeksterrein gekenmerkt door de aanwezigheid van talrijke recente verstoringen, waaronder minimaal de afgraving van de teelaarde en een ophoging van ca. 40 – 50 cm dikte in bouwpuin. Op de bodemkaart staan in het noorden van het onderzoeksgebied daarenboven OT-gronden gekarteerd als gevolg van de aanleg van een aarden wal en de mogelijke uitbating van een groeve in het verleden. Dit maakt dat het onderzoeksgebied reeds grondig verstoord is door ingrepen die het oorspronkelijk bodemarchief grotendeels aangetast moeten hebben.

Bovendien snijdt slechts een minderheid van de toekomstige bodemingrepen die uitgevoerd worden tijdens fase 2 de mogelijk ongeroerde moederbodem onder de ophogingslaag aan.

Uit de confrontatie van de toekomstige werken met de landschappelijke, historische en archeologische situering van het onderzochte gebied, bleek dan ook dat verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst.

Bijgevolg werd dan ook een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt en wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

